

Vážené dámy, vážení pánové,

jsou jizvy, které nezmizí za celý život. Rány fyzické se časem zacelí, přebolí. Pozůstatky v podobě kosmetických vad dnes umí šikovní chirurgové zahladit téměř beze stopy.

Ani nejnovější objevy lékařské vědy však nepřinesly léky na jizvy, které již natrvalo zanechávají otřesné prožitky v myšlení a duších lidí. Ti, co je prožili, jsou jimi znovu a znovu vytrhováni z klidného spánku. Na ty z nás, kteří měli štěstí a žádnou tak silně traumatizující situaci nezažili, doléhají přesto s tíživou silou. Pravda, čím více čas ubíhá a překrývají je nánosy nových životů se všemi jejich radostmi i strastmi, zdá se, že upadají do zapomnění. I my jsme totiž občas konfrontováni s těžkými ránami osudu, jež mohou do základů zbořit naše zaběhlé rodinné zvyklosti. Valnou měrou za to bohužel může také naše netečnost, snad způsobená informační smrští, jež nám doslova vnucuje problémy a potíže, které by našim předkům nestály ani za řeč. A neměli bychom si jimi nechat ničit zdravý rozum ani my.

Při podobných příležitostech jako je tato, se velice špatně hovoří, těžko se vybírají slova, skládají myšlenky. Přesto se o několik z nich s Vámi pokusím rozdělit.

V první řadě jsem nesmírně rád, že se tato připomínka koná. V historii národa jsou okamžiky, které je nutné připomínat neustále, neodcházet od nich, nezapomínat na ně. Přes svoji vyhraněnou protichůdnost bývají spolu nerozlučně svázaný. Příklady bychom našli až pohříchu hodně. Zůstanu však u jediného. 15. březen 1939 ční v naší novodobé historii jako memento poroby, útlaku, tragédie. 8. květen 1945 byl oproti němu gejzírem čiré radosti, euforie ze znovu nabyté svobody a návratu demokratických pořádků. Neměly však dlouhého trvání. Stačily pouhé 3 roky, aby hnědou totalitu vystřídala rudá, minimálně stejně důsledná ve své krutosti a bezbřehé vládě nad lidskými osudy. Kdo se znelíbil, byl nelítostně zničen. Komunisté dobře věděli, že pověsit všechny s nimi nesouhlasící nelze. Neváhali sáhnout proto po těch, kteří byli jasnými národními symboly. Po těch, kdo se jim nebáli postavit a říci pravdu do očí. Po těch, kdo bojovali za své ideály do posledního dechu.

Vrcholu své povýšenosti a krutosti dosáhli ve chvíli, kdy rozjeli monstrproces s dr. Miladou Horákovou. Nenašli bychom mnoho žen, které nade vše milovaly vlastní zemi a otevřeně se dokázaly vzepřít bezpráví. Nenávist vůči sobě proto logicky vzbudila u nacistů během okupace, posléze byla

trnem v oku moci komunistické. Oproti Němcům, jejichž běsnění přežila v káznici, čeští vládcí ji z oprátky vyklouznout nenechali. Nic nepomohly ani protesty a apely světových osobností včetně Alberta Einsteina. 27. června 1950 přivádí popravčí četa nezlomenou Miladu Horákovou k šibenici. Její vrazi se jí ale báli i po smrti. Jak jinak si vysvětlit, že upřeli vydání jejích ostatků bližním.

Přemýšlím-li o tomto období, stále nemohu pochopit, jak snadno přišel český národ o znovunabytou svobodu. Již tehdy se ukázalo, jak křehkou demokracie je obzvláště v kombinaci s neostražitostí či lehkomyšlností lidí, voličů. Vždyť tragická 50 léta mají počátek ve svobodných volbách, v nichž moc legálně uchopila komunistická strana.

Ne, nemyslím si, že by se na vlas stejný scénář opakoval dnes znovu. Jsou tu však jiné výzvy, kterým dnes a denně demokraticky smýšlející lidé čelí. Není to nic jednoduchého ve chvíli, kdy je sama podstata evropského bytí západního stříhu ohrožována zvenčí a o to více jsme náchylní slyšet na prvoplánové, jednoduché, populistické vzkazy našich vrcholných představitelů či i jen vůdců dnes zatím marginálních uskupení. V přímém přenosu k tomu sledujeme otevřený boj o moc mezi politiky, policií a státními zástupci.

V minulých dnech mne zaujal názor, že nejde o nic jiného než o boj za parlamentní demokracii tak, jak jsme si na ní zvykli a naučili se s ní po roce 1989 žít. Není dokonalá, rozčiluje nás. Jak už z dějin však víme, nic lepšího jsme zatím nevymysleli, ani neprožívali. Nenechme si ji sebrat. Tehdy, tedy v době, kdy lidmi nemanipulovaly ani osoby koncentrující ve svých rukách moc politickou, finanční a mediální, neexistoval ani všudypřítomný internet, byla demokracie zničena za 3 roky. A dnes.... s plnou vážností a právě zde u „Smutné paní“ říkám, že si nepřeji, aby v naší zemi byla demokracie jen pojmem minulosti.....

Děkuji Vám za pozornost.